

Yttrande SOU 2020:66 ”Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk”

(Diarienummer: U2020/06271)

Nacka kommun är en av remissinstanserna och vill framföra följande yttrande gällande SOU 2020:66, ”Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk”.

Nacka kommun tillstyrker följande förslag:

Styrning och ansvarsfördelning

- Att Skolverket får i uppdrag ta fram stödmaterial för offentlig upphandling på vuxenutbildningens område samt allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete med fokus på komvux.
- Samtliga förslag gällande ett förbättrat arbete gällande statistik och uppföljning, inklusive analys av nationella provresultat och avbrottsorsaker.

Kommunalt språkansvar (KSA)

- Att en rätt införs för individer att delta i svenska för invandrare (sfi) som erbjuds av en annan kommun än hemkommunen om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i sfi hos den andra kommunen.

Studieplanering och vägledning

- Att Skolverkets uppdrag att genomföra fortbildningsinsatser för att förbättra kvaliteten inom studie- och yrkesvägledningen förlängs och utökas.
- Att en obligatorisk kartläggning införs med syfte att gynna genomströmningen i sfi.

Verksamhetspoäng

- Att ett system med fastställda kurstider för respektive kurs och per studieväg införs i sfi.

Digitala studieformer

- Att rätten till regelbunden direktkontakt med lärare bör omfatta såväl sfi som kommunal vuxenutbildning (komvux) på grundläggande och gymnasial nivå.
- Att Skolinspektionen får i uppdrag att göra en kvalitetsgranskning av distansutbildning i sfi förutsatt att denna tillsyn görs på huvudmannanivå inklusive besök i verksamheten.

Jämställda villkor

- Att valideringen av kompetens inom kvinnodominerade yrken behöver utvecklas så att kompetens förvärvad både inom yrket och i andra mer informella sammanhang synliggörs. Detta skulle genomföras av Arbetsförmedlingen och i anslutning till yrkesutbildning inom komvux.
- Att Länsstyrelserna följer upp befintliga verksamheter och projekt på regional och kommunal nivå som riktar sig till kortutbildade.
- Att Arbetsförmedlingen, Skolverket och Sveriges kommuner och regioner ur ett individperspektiv ska följa upp de insatser av olika slag som de utrikes födda kvinnorna och männen i målgruppen tar del av.

Kompetens

- Att ett material som stödjer och konkret synliggör elevers språkliga progression inom sfi, i svenska som andraspråk på grundläggande nivå samt inom sfi i kombination med yrkesutbildningar inom komvux ska tas fram.
- Att Skolverket ges i uppdrag att genomföra särskilda riktade regionalt utformade insatser med fokus på elever med svenska som andraspråk, särskilt i sfi och sfi i kombination med annan utbildning.
- Att ge lämpliga aktörer i uppdrag att utforma en plan över hur högre behörighetskrav ska införas för behörighet i sfi och svenska som andraspråk på grundläggande nivå inom komvux.
- Att Vetenskapsrådet ska utlysa en nationell forskarskola mot doktorsexamen. Forskarskolan ska ha ett praktiktäna och ämnesdidaktiskt fokus rörande vuxnas lärande av och på svenska som andraspråk.

Nacka kommun avstyrker följande förslag:

Styrning och ansvarsfördelning

- Att Skolinspektionen föreslås få stärkt uppdrag att granska det systematiska kvalitetsarbetet inom komvux även på verksamhetsnivå och inte inrikta sin löpande tillsyn endast på huvudmannanivå.
- Att Skolverket ska ta fram särskilda kurskoder för sfi-utbildning som bedrivs via distansstudier.

Kommunalt språkansvar

- Att kommunen får ett uttalat kommunalt språkansvar (KSA) som innebär att kommunen i en handlingsplan beskriver sitt arbete med den uppsökande verksamheten, samverkan med

andra aktörer, ändamålsenliga rutiner samt uppföljning och utvärdering för att nå alla de invånare som har behov av svenska för invandrare (sfi).

- Att tiden för individen att läsa sfi begränsas till fyra år från den tidpunkt eleven för första gången tagits emot i sfi.
- Att inrätta en KSA-funktion som ansvarar för aktuella uppgifter.

Studieplanering och vägledning

- Att införa en individuell progressionsplanering (IPP)
- Att elevens individuella studieplan (ISP) vid flytt överlämnas till den mottagande skolenheten för att tidsramen på fyra år inom KSA ska följa eleven.

Digitala studieformer

- Att förhållningen till distansundervisning blir mer restriktiv än idag.
- Detaljreglering av frekvensen på direktkontakt mellan lärare och elev vid distansstudier.

Nacka kommuns överväganden

Nacka ser positivt på att Skolverket, tillsammans med Upphandlingsmyndigheten, skulle ta fram stödmaterial för offentlig upphandling och allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete med fokus på komvux. Detta stödmaterial kan Nacka använda sig av i utvecklingen av befintligt kundvalssystem och systematiska kvalitetsarbete.

Nacka instämmer i utredningens konstaterande om att det finns brister i dagens statistik och ser positivt på alla de förslag som kan gynna inhämtningen av detta underlag. Nacka ser endast positiva effekter av att det exempelvis bör göras en juridisk utredning för att klargöra vilka uppgifter som är möjliga för Skolverket att samla in och redovisa i den nationella statistiken när det gäller externa anordnare av utbildning inom entreprenaden i komvux.

Förslagen om att analysera provresultat för de nationella proven och följa upp sfi-elevs avbrottsorsaker ser Nacka positivt på.

Nacka avstyrker utredningens förslag om KSA då det är osäkert om detta omfattande förslag leder till mervärde för målgruppen genom att detaljstyra kommunerna på detta sätt. Det är oklart hur förslaget förhåller sig till de uppdrag som kommun och andra myndigheter har redan i nuläget. Nacka ser att det räcker med att sfi-kurserna får verksamhetspoäng och på så sätt regleras omfattning och tid för respektive kurs. Om förslaget gällande KSA trots Nackas avstyrkan blir verklighet är förutsättningen för att detta ska genomföras att kommunerna ersätts av staten för det utökade uppdraget.

Nacka ställer sig positiv gällande förslaget om att Skolverkets uppdrag att genomföra fortbildningsinsatser för att förbättra kvaliteten inom studie- och yrkesvägledningen förlängs och utökas. Nacka vuxenutbildning har ett samarbete mellan karriärvägledare studier hos huvudmannen och studie- och yrkesvägledare hos de auktoriserade anordnarna.

Detta samarbete består främst av elevärenden när behov uppstår samt regelbundna gruppmöten med en aktuell agenda.

Nacka ser positivt på den obligatoriska kartläggning som ska införas med syftet att gynna genomströmning i sfi genom att eleven direkt placeras på rätt kurs/kurser. Nacka vuxenutbildning arbetar idag med nivåplacering av samtliga sfi-elever och genom att utöka kartläggningen kan en långsiktig ISP börja formas tidigare än idag.

Nacka ser att förslaget om verksamhetspoäng kommer att skapa förutsättningar för såväl elev, lärare som huvudman att förhålla sig till förväntad progression och individuell studieplan. Verksamhetspoäng ger även förutsättningar till att utföra uppföljning av exempelvis genomströmningstid på ett jämförbart sätt kommuner emellan.

Nacka ser positivt på att direktkontakt med lärare skrivs in i skollagen för att omfatta såväl sfi som komvux på grundläggande och gymnasial nivå. Nacka avstyrker dock en detaljreglering av frekvensen på direktkontakt mellan lärare och elev vid distansstudier.

Nacka ser även positivt på att Skolinspektionen kvalitetsgranskar distansundervisningen på sfi så länge denna tillsyn sker på huvudmannanivå och inkluderar besök i verksamheten, det vill säga hos de auktoriserade anordnarna hos Nacka vuxenutbildning.

Nacka instämmer i utredningens bedömning om att den/de myndighet/-er som regeringen bedömer är bäst lämpad, bör utreda hur etableringstiden skulle kunna individualiseras för att bättre anpassas efter individers olika behov, inte minst kortutbildade kvinnor.

Nacka ser att utredningens förslag som avser olika former av lätt tillgänglig och för vuxenundervisningen relevant kompetensutveckling och forskning är välbehövda och bör genomföras.

Utredningens förslag om att Skolinspektionen föreslås få stärkt uppdrag att granska det systematiska kvalitetsarbetet inom komvux även på verksamhetsnivå och inte inrikta sin löpande tillsyn endast på huvudmannanivå inte gynnar Nacka som redan har en utarbetad modell för uppföljning av de auktoriserade anordnare som ingår i kundvalet för komvux.

Framtagandet av särskilda kurskoder ser Nacka inte positivt på eftersom den reglering i författningen som detta skulle innebära ser kommunen som en inskränkning av medborgarens fria val av studieform.

Utredningens förslag om att ISP för elever i sfi ska innehålla en IPP ser Nacka inte som en åtgärd som bör genomföras. Nacka ser att denna pedagogiska dokumentation ska utformas på det sätt som varje auktoriserad anordnare ser som det bästa arbetssättet för sina lärare för att skapa förutsättningar för individanpassad undervisning.

Nacka stödjer inte förslaget om en mer restriktiv förhållning till distansundervisning eftersom kommunen anser att denna inskränker individens valmöjligheter och ställer sig därmed negativ till detta förslag. I Nacka är det viktigt att tro på att människor vill och kan och att kunna välja studieform i enlighet med denna värdering är viktigt.

På Nacka kommuns vägnar

Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Stadsdirektör
Nacka kommun